

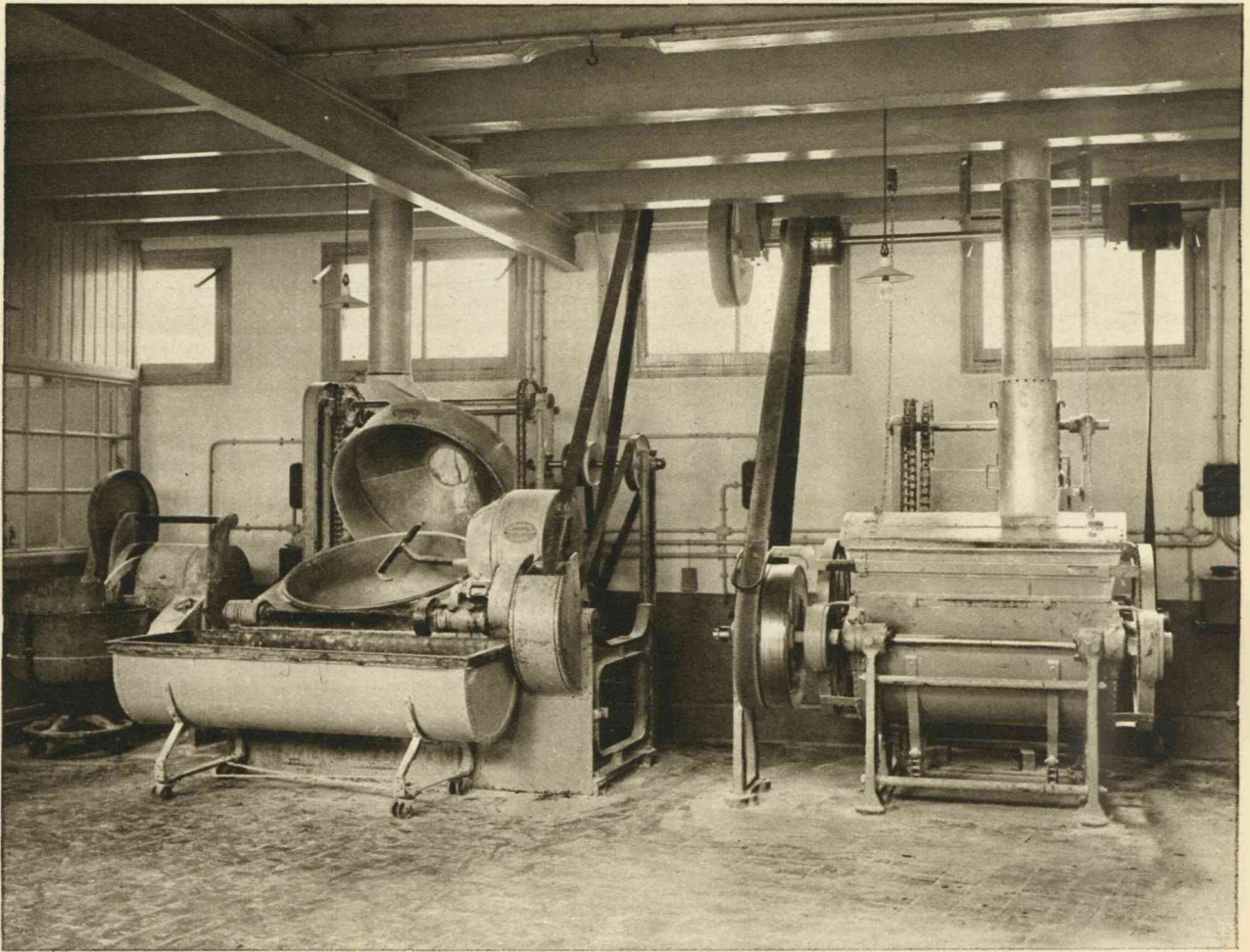
Paul C. Kaiser's Bakkerij

Eerst kort geleden in moderneren trant herbouwd en vergroot wordt deze model-inrichting thans weder aanmerkelijk uitgebreid: toen wij er een dezer dagen eens op bezoek waren, bleken de bijgebouwde en nieuwingenrichte lokalen bijna gereed. De gebouwen der firma beslaan een zeer groote oppervlakte. De voor-gevel staat aan de Vijzelstraat, nu nog een nauwe straat, maar eerlang door de ophanden verbredening in een soort van binnenboulevard te herscheppen; de achterkant van het gebouwen-complex grenst aan de St.-Pieterssteeg, een voorheen roemruchte buurt, de „Duvelshoek“ gehoeven, doch waarin thans geen scharrelaars, geldscheeters, orgeldraaiers en wat dies meer zij verblijf houden, geheel begrensd als zij is ter eene zijde door deze bakkerijen, ter andere zijde door de Grand Bazar français. De directies dezer beide bedrijven vragen aan de gemeente aan de eens beruchte steeg voor het publiek te mogen doen afsluiten, aan welk verzoek de gemeente ongetwijfeld wel binnenkort gehoor geven zal erkentelijk als zij aan deze twee grootbedrijven mag wezen dat zij met hun beiden beter dan de listigste politie-maatregelen een beruchte wijk ontvolken en van den Amsterdamschen aardbol wegvaagden.

Vanuit de fraaie en welingerichte kantoorlokalen kuierden we naar de nieuwgebouwde kleedkamers. In lange rijen zijn hier de kastjes naast elkander, voor elken man een, alle met een hangslot voorzien. De werklieden behoeven dus niet bevreesd te zijn, dat zij, wanneer zij het bakkerspak na afloop der dagtaak (of nacht-taak) afleggen, hunne bullen niet terugvinden in goede orde, want ongenaakbaar hangt en ligt alles achter slot en grendel. Het aangrenzend schaftlokaal ziet er proper en net uit; het is ruim, en goed verlicht; hetzelfde mag getuigd van de waskamers met douche-kamers en closets. Deze lokalen zijn alle op de eerste verdieping, welke vroeger werd benut voor het bedrijf zelf, dat thans echter geheel naar gelijkvloers is verplaatst.

Langs een trap bereiken we den meelzolder, waar in hooge hoop de balen vol van het kostbare materiaal liggen opgetast. Er ligt voor een kapitaal, en daarbij te bedenken, dat de prijs verdubbeld is; immers een baaltje meel, dat vroeger 1 6/- kostte, moet thans met 12 pop worden betaald. We zagen hier ook hooge stapels balen met meel uit Grand Rapids: dit is een gedeelte van het meel, door Amerika voor de Belgische vluchtelingen hierheen gezonden; de hiervan gebakken brooden worden tegen bons aan de vluchtelingen uitgereikt. Eigenaardig is, dat deze balen van papier vervaardigd zijn en ondanks den zwaren inhoud toch nooit scheuren; in zekeren zin ook al weer een bevestiging eener oude spreekwijze. („Het papier is geduldig“.)

Wanneer het meel op den zolder gebuild (gemengd) is, wordt het aantal voor het bakken benodigde zakken op een kleineren zolder gebracht. Hier storten de gezellen het uit in, in den vloer aangebrachte, reusachtige trechters welke uitkomen in de patrijnen der kneedmachines, die in de daaronder liggende werk-plaats zijn opgesteld. Nabij deze kneedmachines zijn er waterkranen en melkkranen: de deegmakers behoeven die slechts even open te zetten om zooveel water of melk te doen toevloeien als voor het deeg noodig is. De melkkraan krijgt haar toevoer, zooals de lezer begrijpt, niet evenals de waterkranen uit een gemeenteleiding, maar uit melkbakken, die in de belendende melkvoorraadkamer staan. Door elektrische kracht gedreven, roeren ijzers van bijzondere vorm, die aan reusachtige handen

Afdeeling Kneedmachines.

doen denken, het mengsel in de patrijn (deegbak) om en om, en wanneer het deeg gekneet is, doet de werkman den vollen bak automatisch rijzen, zoodat de inhoud als vanzelf, en verder met geringe hulp van den werkman, in den aangeschoven trog wordt overgestort.

Nu is de beurt aan de „bankmensen“, dat zijn de mannen, die het deeg op banken tot brooden vormen (in de ons allen bek-

de modellen). Op ijzeren stellingen worden die vormen bijeengeschoven, en de voorraad wast in snel tempo aan onder de nijvere handen der gezellen.

In de nabijheid der kneedmachines vonden wij een speciaal vertrek, waar de verdere ingrediënten worden bewaard en uitgereikt; eieren, boter, enz. En wat daar in dat vertrek al zou omgaan... daarvan zult u eenig denkbeeld krijgen, als ik u zeg.

„Ja.“ antwoordde zij onzeker. „ik ben het“, en meteen schoof zij haar voile omhoog.

Allan keek haar met ernstige, groote oogen aan. „Wat doet u hier?“ vroeg hij.

Maar nu herkreeg Ethel haar kalmte. Zij zag in, dat haar zaak verloren was, als zij op dit moment niet den juisten toon trof. En instinctmatig trof zij dien. Zij lachte vroolijk en luchtig als een kind en zei: „'t Ontbreekt er nog maar aan, dat gij mij een standje geeft, Allan! Ik heb iets met u te bespreken en daar gij niemand ontvangt, heb ik twee uur lang in dezen wagen op u geloerd.“

De uitdrukking van Allan's gezicht veranderde niet, maar zijn stem klonk niet onvriendelijk, toen hij haar verzocht binnen te komen.

Ethel herademde, het gevaarlijke oogenblik was voorbij. Zij voelde zich vroolijk, opgewekt en gelukkig toen zij in de lift stapte.

„Ik heb u geschreven, Allan?“ zei zij glimlachend.

Allan zag haar niet aan. „Ja, ja, dat weet ik,“ antwoordde hij verstrooid en keek naar den grond, „maar eerlijk gezegd, had ik toen —“ En Allan mompelde iets, dat zij niet verstond. Op 't zelfde oogenblik stopte ook de lift. Lion opende de deur van Allan's woning. Ethel deed alsof zij zeer verheugd en verrast was, Lion weer te zien.

„Daar heb je onzen ouden vriend Lion!“ riep zij uit en reikte den ouden, mageren Chinees als een goeden bekende de hand. „Hoe gaat het, Lion?“

„Thank you,“ fluisterde de verbaasde Lion nauwelijks hoorbaar en boog diep.

Allan verzocht Ethel, hem een oogenblik te verontschuldigen en Lion bracht haar in een groote, goedverwarmde kamer, waarop hij onmiddellijk weer weg ging. Ethel knoopte haar mantel los en trok haar handschoenen uit. De kamer maakte een nuchteren en smakeloozen indruk. Klaarblijkelijk had Allan de meubels telefonisch bij een warenhuis besteld en de inrichting aan een behanger overgelaten. Daar kwam bij, dat de gordijnen juist afgenomen waren en men de kale vensterkozijnen zag, met drie of vier koudglinsterende ruiten daarin. Eenigen tijd later kwam Lion weer en presenteerde thee met toast. Toen kwam ook Allan binnen. Hij had zich verkleed en de hooge laarzen met schoenen verwisseld.

„Ik ben ter uwer beschikking juffrouw Lloyd,“ zei hij ernstig en rustig terwijl hij ging zitten. „Hoe maakt mijnheer Lloyd het?“ En Ethel zag aan zijn gezicht, dat zij hem onverschillig was.

„Vader maakt het goed, dank u,“ antwoordde zij verstrooid. Zij kon Allan nu goed zien. Hij was erg grijs geworden en zag er jaren ouder uit. Zijn nu scherpe trekken waren onbewegelijk, als uit steen gehouwen, vol stille bitterheid en stugheid. In zijn koude, uitdrukingsloze oogen stond absoluut niets te lezen.

sporen. In de eerste weken verliet hij het gebouw absoluut niet, daarna bracht hij eenige weken in de tunnel door. Behalve met Strom ging hij met niemand om, hij had geen vrienden in Mac City. Hobby had zijn landhuis al lang verlaten, had zijn beroep er aan gegeven en een farm in Maine gekocht. In November had Allan een onderhoud van drie uur met den ouden Lloyd, dat zijn laatste verwachtingen den bodem insloeg. Ontmoedigd en verbitterd ging hij nog denzelfden dag met een stoomboot van het Syndicaat in zee. Hij bezocht de Oceaanstations en die in Europa en de couranten gaven daar korte berichten over, die niemand echter las. Mac Allan was even dood als de tunnel, nieuwe namen beheerschten de wereld.

Toen hij in het voorjaar naar Mac City terugkeerde, kon dat niemand iets schelen. Alleen Ethel Lloyd!

Ethel wachtte eenige weken, of hij een bezoek aan haar vader zou brengen. Toen hij echter niets van zich liet hooren, schreef zij hem een kort, vriendelijk briefje: Zij had gehoord dat hij weer hier was. Het zou Papa en haar veel genoegen doen, als hij hun bij gelegenheid eens opzocht. Hartelijke groeten!

Maar Allan antwoordde niet.

Ethel was verbaasd en gekrenkt. Zij liet den besten detectief van New-York bij zich komen en gaf hem de opdracht, onmiddellijk informaties omtrent Allan in te winnen. Den volgenden dag berichtte de detectief haar, dat Allan iedereen dag in de tunnel werkte. Gewoonlijk keerde hij tusschen zeven en twaalf uur 's avonds terug. Hij leefde totaal afgezonderd van de wereld en had sedert zijn terugkeer niemand bij zich toegelaten. De weg, waarlangs men hem bereiken moest, ging via Strom en Strom was onverbiddelijk als een cipier.

Dienzelfden dag nog verscheen Ethel tegen den avond in de doode tunnelstad, om zich bij Allan te laten aandienen. Men zei haar, dat zij zich tot mijnheer Strom moest wenden. Ethel, die daarop rekende, had reeds voorbereidende maatregelen getroffen. Met dezen mijnheer Strom zou zij het wel klaar spelen! Zij had Strom bij Allan's proces gezien en zij haatte en bewonderde hem tegelijkertijd. Zij verafschuwde zijn onmenselijke koelheid en menschenverachting, maar bewonderde zijn moed. Vandaag zou hij echter Ethel Lloyd ontmoeten! Zij had zich met groote zorg gekleed, droeg een pels van Siberischen poolvos, een vossenkop en klauwen op haar muts. Zij zag er verleidelijk en zelfbewust uit, overtuigd, Strom onmiddellijk te verblinden.

„Heb ik de eer, mijnheer Strom te spreken?“ begon zij met haar innemendste stem. „Mijn naam is Ethel Lloyd. Ik zou gaarne mijnheer Allan bezoeken.“

Maar Strom vertrok geen spier van zijn gezicht. Noch haar almach